

Schimmerts in een notendop / Sjömmerts in 'ne notedop

gebaseerd op de "Spelling 2003 voor de Limburgse dialecten"

1. De klinkers

De klinkertekens zijn zoals in 't Nederlands. In het dialect gebruiken we verder de volgende klanken:

* de ae :	<i>hae, kaetel, laeve, maete, paerd, zaeg</i>	hij, ketel, leven, meten, paard, zaag;
* de ao :	<i>dao, laok, maon, paort, sjtraot</i>	daar, gat, maan, poort, straat;
* de äö :	<i>hääöm, hääör, päörtje, sjäöp, sjträötje, träöt, vääöl</i>	hem, haar, poortje, schapen, straatje, toeter, veel;
* de è :	<i>bèd, mès, trèkke, zètte</i>	bed, mest/mis, trekken, zetten;
* de ó :	<i>hónd, kómp, mónd, zón</i>	hond, kom, mond, zon.
* de ö :	<i>gelök, pöt, Sjömmert, sjtök, völle, vösj</i>	geluk, potten/put, Schimmert, stuk, vullen, vis;
* de é :	komt in ons dialect uitsluitend voor in o.a. Franse leenwoorden zoals: <i>café, coupé, logé, soufflé</i> ;	
* de ò :	komt in ons dialect <u>niet</u> voor.	

Schrijf in het dialect nooit **aa, ee, oo, uu**, als dat vanuit 't Nederlands gezien verkeerd is.

Dus niet: *vaader, sjpeeel, mooder, uule*, maar *vader, sjpeel, moder, ule*.

2. Specifieke klankcombinaties

aaj	<i>begaaj,</i>	gespuis, min volk;
aej	<i>(ich) baej, traej,</i>	(ik) bid, treed;
aoj	<i>(ich) braoj, raoj,</i>	(ik) braad, raad;
au	<i>hauf, kauf, paum,</i>	half, kalf, palm;
ea	<i>Beatrix, Lea, reagere,</i>	Beatrix, Lea, reageren;
eej	<i>(ich) sjneej,</i>	(ik) sneed;
ej	<i>allenej, nej, wejje,</i>	allemaal, gierig, waaien;
euë	<i>greuëtsj, leuëter, neuëdig, reuëske,</i>	trots, zeepsop, nodig, roosje;
euj	<i>(be)meuje, bleuje, greuje, sjpeuje,</i>	bemoeien, bloeien, groeien, haasten;
ië	<i>fiës, kiës, mië, twië, zië,</i>	feest, kaas, meer, twee, zee;
oa	<i>doas, groat, sjoan, zoa,</i>	doos, groot, mooi, zo;
oaj	<i>doaje, goaje, knoaje,</i>	(een) dode, gooien, knoeien;
oew	<i>boew, moew, troew,</i>	bouw, mouw, trouw;
ooj	<i>gooj, sjpooj (dich),</i>	goede, haast (je);
ou	<i>koud, koum, ouch, oud, oug,</i>	koud, nauwelijks, ook, oud, oog;
uuj	<i>(ich) duuj, huuj, luuj, nuuj, tant Truuj,</i>	(ik) duw, vandaag, mensen, nieuw, tante Trui.

Schrijf **ou** en niet **au**, behalve als het Nederlands **au** heeft. Nederlandse woorden waarin de lettercombinatie **-al-** voorkomt en die in het dialect een **au/ou-klank** krijgen, schrijven we ook met **au**. Bijv. **kalf** wordt **kauf**.

3. Medeklinkers

De medeklinkers zijn zoals in het Nederlands. Enkele bijzondere gevallen in het dialect zijn:

* de gk :	dit komt voor in de woorden zoals	<i>ligke, mögke, rögke, zègke</i> ;
* de sj :	dit komt voor in de woorden zoals	<i>sjael, sjiene, sjoal, sjoan, sjnaps</i> ;
* de zj :	dit komt voor in de woorden zoals	<i>zjwaak, zjwaegel, zjwans, zjweite</i> .

4. Een -t of een -d op het einde van een woord

Als het woord in 't Nederlands op het einde een *d* heeft, schrijven we die meestal ook in het Schimmerts.

Indien het Nederlandse woord eindigt met een *t* dan schrijven we ook in het dialect een *t*.

Dus: *bèd, hónd, land, tand*, naast *kat, rat, wèt*.

5. Het korte woordje te

De onbeklemtoonde vorm van *doe* (*jij*) is **te**. Dat is een persoonlijk voornaamwoord.

Schrijf dat los van het werkwoord. Dus: *kiks te, kumps te, deis te, paks te, es te kumps, es te dat deis*.

6. De Nederlandse uitgang **-lijk** / **Schrijfwijze van 't en 'n (het en een)**

De uitgang **-lijk** wordt in het dialect geschreven als **-lik**. Dus: *eindelijk, meugelik, sjmakelik*.

Schrijf in het dialect óók **'t** en **'n** niet als *ut* en *un* of *et* en *en*.

7. Internationale woorden

Internationale woorden worden in het Schimmerts, in de internationale spelling geschreven, dus: *telefoon, televisie, computer, chatte, e-maile, whatsappe, ingenieur*.

Alle werkwoorden worden zoals gebruikelijk in het Limburgs zonder eind-n geschreven.